

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/10/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111232303
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7111232303.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko s.r.o. so sídlom v Bratislave, Údernícka č. 5, proti žalovanému A. Z., I. K. D., I. Č.. X, za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Važecká č. 16, o zaplatenie 1.042,38 eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 31. júla 2012, č.k. 12C/393/2011-42 takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, vyslovil, že účastníkom nepriznáva náhradu trov konania a zároveň rozhodol o vrátení kráteného súdneho poplatku žalobcovi v sume 19,37 eur prostredníctvom Daňového úradu Bratislava.

Výrok o zastavení konania odôvodnil s poukazom na ust. § 96 O.s.p. vzhľadom na skutočnosť, že žalobca vzal späť návrh v celom rozsahu.

V odôvodnení súd uviedol, že o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. majúc za to, že zastavenie konania zaviniť žalobca, preto mu náhrada trov konania nepatrí a žalovanému žiadne trovy konania nevznikli. Vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi výrok o trovách konania odôvodnil tým, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako procesná organizácia na ochranu občana spotrebiteľa z vlastného podnetu (bez toho aby sa so žalovaným kontaktoval) a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samej podstaty vedľajšieho účastníka vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania, preto nepovažoval trovy jeho právneho zástupcu za účelne vynaložené. Zároveň však uviedol, že trovy konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal z dôvodu, že za odporkyňu (správne žalovaného) nevykonan žiaden úkon právnej pomoci, neurobil žiadne podanie vo veci samej, nepreukázal poradu so žalovaným. Vykonanie žiadneho takéhoto úkonu nepreukázal ani pri vedľajšom účastníkovi. Bol toho názoru, že pri rozhodovaní o trovách konania musí brať zreteľ aj na tú skutočnosť, aby konanie bolo hospodárne a nevznikali zbytočné neúčelne vynaložené trovy konania ktorémukoľvek z účastníkov konania. Ak by priznal právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka náhradu trov právneho zastúpenia, vytvoril by neúčelné trovy a tým by aj prekročil rámec zásady hospodárnosti konania.

O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa ust. § 11 ods. 3, 4 zák.č. 71/1992 Zb..

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie vedľajší účastník. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu k nemu zmenil a zaviazal žalobcu nahradiť mu trovy prvostupňového

konania v sume 82,85 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 46,01 eur. V odvolaní uviedol, že uznesenie vo výroku o trovách konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ak mu súd nepriznal náhradu trov konania podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p.. Možno predpokladať, že vo vzťahu k nemu rozhodol o nepriznaní náhrady trov konania podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p., pretože uvádzané dôvody sú zrejme dôvodmi hodnými osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konanie. Súd prvého stupňa pri nepriznaní mu trov postupoval v rozpore s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ako aj v rozpore s ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Jeho právne zastúpenie advokátom v konaní bolo účelné a sledovalo ochranu spotrebiteľa, výrazom čoho je skutočnosť, že k späťvzatiu žaloby došlo až po jeho vstupe do konania. V tejto súvislosti poukázal na v súčasnosti platné ustanovenie § 137 O.s.p., podľa ktorého, okrem iného, trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, ako aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Každý má právo na to, aby bol hoci aj v jednoduchej, skutkovo a právne menej zložitej veci zastúpený advokátom. Toto ústavou zaručené právo môže uplatňovať v rámci celej republiky bez ohľadu na to, že voľba miestneho advokáta by bola spojená s menšími trovami, než udelenie plnomocenstva právnemu zástupcovi mimo mesta alebo obce, kde účastník konania býva. Podľa jeho názoru súd mal v danej veci celkom jednoznačne aplikovať ustanovenie § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a vylúčiť aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p.. Ako vedľajšiemu účastníkovi mu vznikli trovy konania z titulu právneho zastupovania právnym zástupcom podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z.. Z procesného hľadiska v zásade platí, že zastavenie konania zaviniť žalobca, preto má ako vedľajší účastník, ktorý v konaní podporoval žalovaného, nárok na náhradu trov konania.

Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, nakoľko má za to, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Uviedol, že nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Spochybnil nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom. Podľa jeho názoru v danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j., že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Podľa jeho názoru z aktívnej činnosti združenia je zrejme, že disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní. Je toho názoru, že ak sa združenie rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta, musí trovy právneho zastúpenia znášať z vlastných prostriedkov. V tejto súvislosti poukázal na rôzne rozhodnutia krajských a okresných súdov.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie vo výroku o trovách konania, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania vedľajšieho účastníka vychádzal z nesprávneho právneho názoru ak mal za to, že sa nejedná o účelne vynaložené trovy konania, ak Združenie založené na ochranu spotrebiteľa bolo zastúpené advokátom, lebo účelom, cieľom združenia je ochrana spotrebiteľov a predpokladom jeho činnosti by mala byť vedomosť o právach spotrebiteľov, ktoré majú byť jeho činnosťou chránené, a teda spravodlivo možno očakávať, že bude združovať predovšetkým osoby s príslušným (právnickým) vzdelaním s potrebnými odbornými vedomosťami.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Citované ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu je účinné od 15.10.2008 bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zákona č. 384/2008 Z.z.. Cieľom novej právnej úpravy podľa dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z. bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia.

Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov, teda môže združenie chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O.s.p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p..

Vzhľadom na to, že ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne stanovuje, že vedľajší účastník v konaní má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno z toho vyvodiť záver, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná aj náhrada trov konania za predpokladu, kedy právo na náhradu trov konania vznikne účastníkovi, ktorého v konaní vedľajší účastník podporoval.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi. Pod pojem „každý“ spadá aj vedľajší účastník konania. Vedľajší účastník nie je vylúčený z voľby, akým spôsobom si toto základné právo (na právnu pomoc v konaní pred súdmi) uplatní, ale musí počítať s tým, že aj vo vzťahu k nemu bude súd skúmať, či trovy konania boli účelne vynaložené a či je dôvod na priznanie náhrady trov proti neúspešnému účastníkovi.

Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa. Súd má preto možnosť posúdiť účelnosť vynaloženia jednotlivých trov konania vedľajšieho účastníka prostredníctvom advokáta. V prejednávanej veci však súd prvého stupňa v rozpore s ust. § 151 ods. 4 O.s.p. nevyzval vedľajšieho účastníka na vyčíslenie trov konania i napriek tomu, že tento podal návrh na rozhodnutie o trovách. Súd však aj napriek tomu, že vedľajší účastník trovy konania nevyčísliť a teda nebolo ani zrejme prípadne aké trovy právneho zastúpenia v konaní uplatňuje súd ich hodnotil a to tak, že vedľajší účastník za žalovanú nevykonával žiaden úkon právnej pomoci (aj keď vedľajší účastník za účastníka nevykonáva úkony právnej pomoci), neurobil žiadne podanie vo veci samej, nepreukázal poradu so žalovaným. Súd nesprávne uvádza, že náhradu trov konania si uplatnil právny zástupca vedľajšieho účastníka, nakoľko trovy konania si môže uplatňovať iba vedľajší účastník. Nesprávny je preto záver súdu prvého stupňa, že ak by priznal právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka náhradu trov právneho zastúpenia, vytvoril by neúčelné trovy a tým by aj prekročil rámeč zásady hospodárnosti konania.

Ak súd prvého stupňa vychádzal z iného právneho názoru, vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1, 2 O.s.p. zrušil napadnuté uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci bude úlohou súdu prvého stupňa vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu a posúdiť účelnosť vynaložených trov konania vyčíslených vedľajším účastníkom v odvolaní prostredníctvom jeho právneho zástupcu.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.